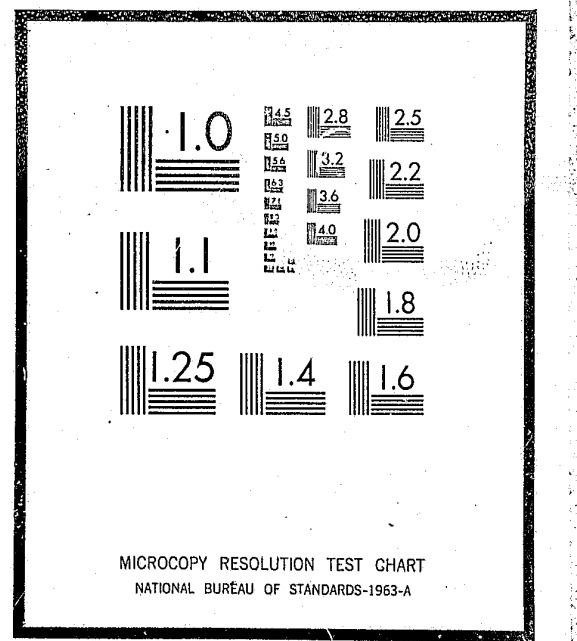

NCJRS

This microfiche was produced from documents received for inclusion in the NCJRS data base. Since NCJRS cannot exercise control over the physical condition of the documents submitted, the individual frame quality will vary. The resolution chart on this frame may be used to evaluate the document quality.

Microfilming procedures used to create this fiche comply with the standards set forth in 41CFR 101-11.504

Points of view or opinions stated in this document are those of the author(s) and do not represent the official position or policies of the U.S. Department of Justice.

U.S. DEPARTMENT OF JUSTICE
LAW ENFORCEMENT ASSISTANCE ADMINISTRATION
NATIONAL CRIMINAL JUSTICE REFERENCE SERVICE
WASHINGTON, D.C. 20531

Date filmed

6/4/76

EEN AFHANDELINGSPROCEDURE IN GEVAL VAN EENVOUDIGE WINKELDIEFSTAL

verslag en evaluatie
van een experiment

Den Haag, november 1974

drs. W. Scheepmaker

Crime prevention would seem best achieved by helping the law violators retain their self-image of respectability while making it clear to them that a second offense will really mean disgrace

Mary Owen Cameron

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

<u>DEEL A</u>	blz.
I. <u>Het experiment</u>	1
a. de achtergrond van het experiment	1
b. de opzet van het experiment	2
c. de uitvoering van het experiment	2
II. <u>Beschrijving van de zaken t.a.v. welke het experiment beproefd is</u>	3
a. geslacht en leeftijd van de verdachten	3
b. pleegmaand	4
c. soort zaak	5
d. aard van het gestolen goed	6
e. waarde van het gestolen goed	7
f. probleemsignalering en verwijzing	7
g. duur van het afsluitend gesprek	8
III. <u>Ervaringen, meningen en aanbevelingen van de betrokken hulp-officieren van justitie</u>	9
a. een groepsinterview	9
b. de selectie (voorstel tot verruiming der criteria)	9
c. het afsluitend gesprek (doel, probleemsignalering, reclasseringsfolder, reactie verdachte, taak voor de rechercheur)	10
d. doorgaan op de ingeslagen weg (?)	11

<u>DEEL B</u>	blz.
IV. <u>Beschrijving van de zaken die in de experimentele periode door het O.M. zelf werden afgedaan.</u>	13
a. aantal en geslacht van de verdachten	13
b. soort zaak	13
c. aard van het gestolen goed	14
d. waarde van het gestolen goed	15
e. redenen waarom deze zaken aan het oordeel van het O.M. werden onderworpen	15
f. aantal verzwarende omstandigheden	16
g. aard van de verzwarende omstandigheden	17
h. wijze van afdoening door het O.M.	17
i. herziening van het selectiecriteria?	18
V. <u>Ter afsluiting</u>	
a. wat eventueel verder nog te onderzoeken ware	21
b. een theoretische ruggesteun voor het experiment	21

DEEL A

I Het experiment

a. De achtergrond van het experiment

Geen betere uiteenzetting omtrent de situatie die aanleiding was tot het instellen van het experiment lijkt mij mogelijk, dan die welke de initiatiefnemer - mr W.L. de Walle, hoofdofficier van justitie te Almelo - er toe gaf in zijn brief ter introductie van het experiment bij de betrokken politiechefs - zie bijlage 1.

b. De opzet van het experiment

Op basis van het met mr W.L. de Walle en mr C.J.G. Bleichrodt gevoerde overleg stelde ik een handleiding op voor het "Verloop van de afhandelsprocedure in geval van eenvoudige winkeldiefstal": een soort "draaiboek" reikend van ontdekking van het delict door het winkelpersoneel tot en met het afsluitend onderhoud bij zonde van de hulp-officier van justitie - zie bijlage 2.

Een belangrijke vraag in de te volgen procedure is: Wie selecteert, wanneer, op grond van welke criteria die zaken die voor afdoening door de politie in aanmerking komen? Een lijst met selectiecriteria is opgenomen in het hierboven vermelde werkstuk.

Vervolgens ontwierp ik een "Aanvullende/informatielijst behorende bij het verkorte p.v.^x in geval van eenvoudige winkeldiefstal" - zie bijlage 3.

Dit formulier strekte ter structurering van het afsluitend onderhoud van de hulp-officier met de verdachten. Dit onderhoud heeft tweërlei functie: probleemsignalering teneinde te kunnen verwijzen, en berisping/vermaning.

T.s.v. de te hanteren selectiecriteria hebben nog enige bijstellingen plaatsgevonden:

10. Bij het selectiecriterium "de verdachte heeft bekend", plaatste mr W.L. de Walle de volgende kanttekening:

---

^xdit verkorte p.v. is dus het verkorte p.v. als ingevoerd op basis van de "Nota werkgroep vereenvoudiging van werkzaamheden van de politie ten dienste van de justitie" van de Werkgroep-Van Buuren.

"Het lijkt gewenst om alle verdachten, ook degenen die ontkennen - vaak gaat het om "halve" ontkenningen - afsluitend kort door de hulp-officier van justitie te doen horen. Vanuit psychologisch oogpunt is het van belang om deze zich vaak bedreigd gevoelende - verdachten de gelegenheid te geven in de rustige sfeer van het onderhoud met de hulp-officier alsnog de barrière, die hen van een bekentenis scheidt, te nemen. Blijft de verdachte ontkennen, dan zal het p.v. uiteraard normaal moeten worden afgewikkeld en ingezonden. De hulp-officier kan aldus - ook afgezien van bovenbedoelde categorie - de selectie-criteria hanteren."

2e. Het selectie-criterium betreffende het "first-offender"-schap van de verdachte werd op verzoek van de politie versoepeld in die zin, dat de bepaling "niet eerder t.a.v. winkeldiefstal geverbaliseerd" werd vervangen door "gedurende de laatste twee jaar niet wegens winkeldiefstal geverbaliseerd".

Verder werd aan de te volgen procedure nog één handeling toegevoegd: uitreiking door de hulp-officier aan alle verdachten van winkeldiefstal van de reclasseringsfolder "Wat nu?" - zie bijlage 4 (uitgave in rood). Zulks geschiedde op verzoek van de folder-commissie van de gezamenlijke Reclasseringsverenigingen in Twente. (Een groene versie van deze folder wordt sinds begin 1973 in Hengelo (0) door de politie in principe uitgereikt aan alle van misdrijf verdachte personen.)

c. De uitvoering van het experiment

Na schriftelijk en mondeling bij de betrokken hulp-officieren van justitie te zijn geïntroduceerd, is het experiment per 1 april 1973 van start gegaan in de gemeenten Almelo, Hengelo (0) en Enschede.

De (rode) reclasseringsfolder is systematisch aan alle betrokken verdachten uitgereikt vanaf 5 juni 1973.

De hierna te geven beschrijving is gebaseerd op de gegevens vermeld op de verkorte p.v.'s en de aanvullende informatielijsten (gecompleteerd met de staten van inlichtingen en eventuele uittreksels uit het Algemeen Documentatieregister) van hen die in de

genoemde gemeenten in de periode van 1 april t/m 31 december 1973 door de politie werden aangehouden op verdenking van (eenvoudige) winkeldiefstal.

II Beschrijving van de zaken t.a.v. welke het experiment beproefd is.

Ter inleiding zij allereerst aangegeven, dat de experimentele groep in totaal uit 55 personen heeft bestaan, waarvan er 46 in Enschede, 4 in Hengelo (0) en 5 in Almelo werden geverbaliseerd op verdenking van winkeldiefstal.

a. Geslacht en leeftijd van de verdachten.

Onder de 55 personen van de experimentele groep bevonden zich 37 vrouwen en 18 mannen. De verhouding vrouwen-mannen is dus 2 : 1. In mijn landelijk onderzoek uit 1969^x is het aandeel der mannen in de totale onderzoeksgroep geringer: toen was de verhouding der geslachten 3 : 1. Dit verschil is voor drieërlei uitleg vatbaar:

- 1e de verhoudingen liggen anders bij "first offenders" dan bij de totale groep (incl. O.M.-zaken)^{xx};
- 2e de verhoudingen liggen in de Stedenband anders dan gemiddeld in Nederland;
- 3e er is sprake van een toenemend aantal mannen onder de verdachten van winkeldiefstal.

Op basis van de waarnemingen van diverse onderzoekers en van de C.B.S.-cijfers, is de derde verklaring de meest waarschijnlijke.

De verdeling der geslachten over de diverse leeftijdscategorieën is als te lezen valt in tabel 1. Deze tabel geeft zowel het absolute aantal weer, als het gemiddelde aantal verdachten per jaargang (afgekort: gem.p.jrg.)^{xxx} binnen de leeftijdscategorieën: via deze relatieve cijfers is het mogelijk te bepalen welke leeftijdscategorie een opmerkelijk aandeel heeft in het geheel der groep verdachten.

^x Tweede mededelingenblad inzake het onderzoek naar het justitiële beleid in geval van diefstal in winkels en warenhuizen; december 1971 - losse bijlage 5.

^{xx} Nadien is gebleken dat voor de totale groep de verhouding vrouwen-mannen 3:2 is (voor OM-zaken nl. 1:1); desalniettemin blijft de derde verklaring de boventoon voeren.

^{xxx} gem.p.jrg. = $\frac{\text{aantal verdachten per leeftijdscategorie}}{\text{aantal jaargangen per leeftijdscategorie}}$

Tabel 1. Aantal vrouwelijke en mannelijke verdachten van winkeldiefstal per leeftijdscategorie

leeftijdscategorie	vrouwen			mannen		
	abso- luut	aant. jrg.	gem.p. jrg.	abso- luut	aant. jrg.	gem.p. jrg.
18 t/m 20 j.	-	3	-	3	3	1,00
21 t/m 24 j.	3	4	0,75	6	4	1,50
25 t/m 29 j.	7	5	1,40	2	5	0,40
30 t/m 34 j.	4	5	0,80	2	5	0,40
35 t/m 44 j.	7	10	0,70	2	10	0,20
45 t/m 54 j.	4	10	0,40	2	10	0,20
55 t/m 64 j.	10	10	1,00	1	10	0,10
65 j. en ouder	2	?	?	-	?	-

Bij de vrouwelijke verdachten valt op het relatief grote aandeel van de leeftijdscategorie der 25 t/m 29 jarigen. Dit is in overeenstemming met mijn landelijke cijfers uit 1969. Zo niet het hier gevonden relatief grote aandeel der 55 t/m 64 jarigen.*

Bij de mannen blijkt hier de "gevaarlijke leeftijd" te liggen tussen 21 en 25 jaar, terwijl ook de 18 t/m 20 jarigen zich niet onbetuigd laten. In mijn onderzoek uit 1969 spande juist deze laatste leeftijdscategorie de "kroon".

In beide gevallen kan men weer de vraag stellen: is er sprake van een verschuiving van het patroon, of liggen deze zaken in de Stedenband wat anders dan gemiddeld in Nederland? De voorhanden zijnde gegevens zijn niet toereikend om tot een antwoord te komen. Aangezien deze lacune zich ook voordoet bij de factoren die hierna de revue passeren, zal ik de verschillen slechts signaleren zonder de steeds terugkerende vragen te herhalen.

b. Pleegmaand

Tabel 2 verschaft interessante informatie voor hen die de idee huldigen, dat het komen en vallen der bladeren, i.o. de wisseling der seizoenen, mede van invloed is op het plegen van winkeldiefstallen.

* Nadien is gebleken, dat voor het totaal der vrouwelijke verdachten (incl. OM-zaken) in de experimentele periode, geen sprake is van een relatief groot aandeel der 55 t/m 64 jarigen.

Tabel 2. Aantal winkeldiefstallen naar geslacht en pleegmaand

maand	vrouwen	mannen	totaal
april	<u>8</u>	<u>6</u>	<u>14</u>
mei	5	2	7
juni	3	1	4
juli	2	1	3
augustus	3	1	4
september	2	1	3
oktober	<u>8</u>	<u>4</u>	<u>12</u>
november	4	2	6
december	2	-	2

Zowel voor de vrouwen als de mannen geldt, dat naar verhouding de meeste winkeldiefstallen door hen werden gepleegd in de maanden april en oktober.

De C.B.S.-cijfers daarentegen geven per jaar een verschillend beeld van de seizoenschommeling te zien.

c. Soort zaak

Het zal geen verwondering wekken, dat uit tabel 3 blijkt dat het merendeel der delicten werd volvoerd in zaken of afdelingen van zaken met een zelfbedieningssituatie (d.w.z. de klant pakt zelf de goederen en moet deze ter afrekening aanbieden): de supermarkt en het warenhuis zijn veruit favoriet. Ook voor 1969 noteerde ik dat 95% der winkeldiefstallen in een dergelijke situatie plaatsvond.

Tabel 3. Aantal winkeldiefstallen naar geslacht en soort zaak

soort zaak	vrouwen	mannen
supermarkt	<u>23</u>	<u>11</u>
warenhuis	8	6
kledingmagazijn	5	-
overige	1	1

Naar verhouding^x stalen vrouwen en mannen even vaak in supermarkten. In 1969 stond landelijk gezien bij beide groepen het warenhuis bovenaan, vooral bij de mannen (in meer dan 40% vergrepen zij zich toen aan de eigendommen van warenhuizen); de supermarkt kwam toen bij de vrouwen pas op de vierde plaats. Eveneens naar verhouding sloegen de mannen iets vaker hun slag in warenhuizen dan de vrouwen.

d. Aard van het gestolen goed

Wat er zoal onrechtmatig toegeëigend werd^{xx}, valt in tabel 4 te lezen.

Tabel 4. Aard van het gestolen goed naar geslacht

gestolen goed	vrouwen	mannen
levensmidd., rookart., dranken (waarvan vlees)	26 (12)	12 (5)
kleding, schoeisel, overige textielart.	15	4
huishoud.art., schoonmaak- en onderhoudsart.	1	-
toiletart., snuisterijen	4	2
boeken, platen, speelgoed, hobby- art.	-	2

In meer dan de helft der gevallen verdwenen levensmiddelen onafgerekend in de tassen en zakken van zowel de vrouwen als de mannen, beide groepen hadden het daarbij - evenals de landelijke groep uit 1969 - vooral op vlees voorzien (zie de tussen haakjes geplaatste cijfers).

Levensmiddelen e.d. worden vooral uit supermarkten ontvreemd, de mannen kwamen daar naar verhouding even regelmatig als vrouwen, hetgeen zich dus weerspiegelt in de overeenkomst tussen de uitkomsten van de tabellen 3 en 4.

Zoals te verwachten viel bezweken de vrouwen vaker dan de mannen voor de verleiding om een kledingstuk weg te nemen. De mannen die zulke deden moeten dit blijken tabel 3 (geen diefstal uit kledingmagazijnen)

^x de groep vrouwen is immers 2 x zo groot als de groep mannen, zodat om de beide groepen te vergelijken, de aantallen bij de mannen met 2 moeten worden vermenigvuldigd.

^{xx} hierbij moet bedacht worden, dat per persoon diverse goederen kunnen zijn aangegeven, zodat het totaal boven de 55 uitkomt.

steeds in een warenhuis uitgevoerd hebben.

e. Waarde van het gestolen goed

De totale waarde van het gestolen goederenpakket wordt in beeld gebracht door tabel 5.

Tabel 5. Waarde van het gestolen goed naar geslacht

waarde	vrouwen	mannen
minder dan f 5,-	2	2
van f 5,- tot f 10,-	12	4
van f 10,- tot f 25,-	14	5
van f 25,- tot f 50,-	7	5
van f 50,- tot f 100,-	-	1
meer dan f 100,-	2	1

De waarde van het gestolen goed ligt bij de mannen gemiddeld iets hoger dan bij de vrouwen: bij deze laatsten blijft de waarde in ± tweederde der gevallen binnen de grenzen van f 5,- tot f 25,-, bij de eersten ligt het accent in ruim de helft der gevallen op de categorie f 10,- tot f 50,-.

Ook deze uitkomst loopt parallel met die welke ik vond voor de landelijke groep uit 1969: toen bleek dat mannen wel gemiddeld minder goederen stalen dan vrouwen, maar dat hun goederen gemiddeld duurder waren.

f. Probleemsignalering en verwijzing

Iets meer dan de helft der verdachten - 21 vrouwen en 10 mannen - gaf op met bepaalde problemen te kampen te hebben.

T.a.v. deze 31 verdachten werden in totaal 34 problemen gesignaleerd. Van welke aard deze problemen zijn en hoe deze over de mannen en vrouwen verdeeld liggen, wordt in kaart gebracht in tabel 6.

Tabel 6. Gesignaleerde problemen naar geslacht

problemen	vrouwen	mannen
financiële problemen (waarvan werkeloosheid)	3	8 (4)
problemen met lich. en geestel. gezondheid	10	3
zwanger(schapsproblemen)	3	-
overgangsproblemen	1	-
gezinsproblemen	3	1
huwelijksproblemen	1	-
problemen op het werk	1	-

Bij de vrouwen ligt het accent op gezondheidsproblemen, op één geval na was er steeds reeds sprake van contact met huisarts en/of specialist. Deze ene vrouw is naar een huisarts verwezen, evenals een andere vrouw met gezinsproblemen.

Van de drie zwangere vrouwen waren er twee onder behandeling van huisarts of specialist, de derde werd niet verwezen.

Verder werden nog naar een reclasseringsvereniging verwezen: een vrouw met gezinsproblemen, één met financiële problemen en één met problemen op het werk.

Eén vrouw werd met huwelijksproblemen verwezen naar een bureau voor huwelijks- en gezinsmoeilijkheden.

De mannen geven hoofdzakelijk financiële problemen te zien, voor de helft veroorzaakt door werkeloosheid (zie tussen haakjes geplaatst cijfer).

Twee mannen werden naar een reclasseringsvereniging verwezen: de één met financiële problemen, de ander was bovendien werkeloos en had ook nog gezinsproblemen.

g. Duur van het afsluitend gesprek

Hoeveel tijd besteedden gemiddeld de hulp-officieren aan het afsluitend gesprek en was daarbij nog een verschil te constateren in geval het een man of een vrouw betrof? Op deze vragen geeft tabel 7 het antwoord.

Tabel 7. Duur van het afsluitend gesprek naar geslacht

duur van het gesprek	vrouwen	mannen
10 min.	4	6
15 min.	20	2
20 min.	7	1
25 min.	3	-
30 min.	3	1

In de meeste gevallen duurde het gesprek 15 minuten, bij veel mannen evenwel maar 10 minuten, bij een groot deel der vrouwen 20 minuten of langer.

III Ervaringen, meningen en aanbevelingen van de betrokken hulp-officieren van justitie

a. Een groepsinterview

De opzet van het experiment is bedacht van achter een bureau. Van groot belang is het daarom om na te gaan hoe deze opzet in de praktijk gestalte heeft gekregen, wat de ervaringen, meningen en aanbevelingen zijn van degenen die er mee hebben moeten werken, i.c. de betrokken politiefunctionarissen met de hoedanigheid van hulp-officier van justitie.

Om één en ander te sonderen, heb ik een groepsinterview georganiseerd^x met die hulp-officieren die verreweg het grootste aandeel in de uitvoering van het experiment hebben gehad. Dat waren er uit Enschedé drie en uit Hengelo (0) en Almelo ieder één.

Aan de hand van enige thema's zullen hier hun bevindingen worden verhaald.

b. De selectie

De gang van zaken bij de selectie volgt de "voorgescreven" paden. De rechercheur die de verdachten ophaalt uit de winkel, selecteert. Hij praat in eerste instantie met de verdachten en stelt het verkorte p.v. op in overleg met de hulp-officier. Alle aangehouden verdachten worden aan deze voorgeleid.

^xm.m.v. mej. A.K. Kröner van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum.

De selectiecriteria vindt men te streng. Men stelt voor om: 1e. de verkorte procedure in principe uit te breiden tot alle "first offenders" en 2e. de leeftijdsgrens te verlagen, zodat de regeling ook voor jeugdigen kan gelden.³¹ Hierdoor komt dan wel ook het selectie criterium "niet in vereniging" ter discussie, aangezien de jeugdigen meestal in groepen opereren. De bovengrens van vijftig gulden bij het selecteren op "geringe waarde van het gestolen goed" heeft men niet in alle gevallen gehandhaafd (zie hoofdstuk II, punt e).

c. Het afsluitend gesprek; de reclasseringsfolder

Men is het er over eens dat de inhoud van dit gesprek diende te bestaan in het duidelijk maken aan de verdachten van de consequenties voor hem van een herhaling van zijn gedrag.

Naar eventuele problemen moet niet te expliciet gevraagd worden. Wel kan worden ingegaan op problemen die de verdachte zelf noemt of die duidelijk blijken te bestaan.

De indruk bestaat, dat de verdachte deze vorm van afdoening van zijn zaak beleeft met een gevoel van opluchting (m.n. omdat er op die manier niets bekend wordt via de krant).

Het in alle gevallen uitreiken van de reclasseringsfolder wordt door de hulp-officieren niet zinvol geacht. In die gevallen waarin men dit nodig acht, is men toch al gewend om een direct contact te leggen tussen verdachten en een reclasseringsmedewerker. Voor het overige wil men diegenen die er niet voor voelen om zich vrijwillig tot de reclassering te wenden, er niet toe verplichten om de folder aan te nemen. Ook wordt de mening verkondigd, dat het uitreiken van de folder na het gesprek met de hulp-officier, dit gesprek voor het gevoel van de verdachte van zijn afsluitend karakter zou kunnen beroven.

³¹ hetgeen technisch niet mogelijk is, gezien het bepaalde in art. 493 Sv.

Men vraagt zich af, of als resultaat van de actie met de folder zich veel verdachten vrijwillig als cliënt bij een reclasseringsvereniging hebben aangemeld.

Zulks is inmiddels, uit een desgevraagd bericht van de Reclasseringsraad te Almelo, gebleken niet het geval te zijn: géén der verdachten heeft eigener beweging of als gevolg van een expliciete verwijzing, contact opgenomen met de reclassering.

In Hengelo en Enschedé was de rechercheur die de zaak in eerste instantie had opgenomen, aanwezig tijdens het gesprek tussen hulp-officier en verdachte. Dit werd aanvankelijk door beide politiefunctionarissen als hinderlijk ervaren. Maar de hulp-officieren deden dit om te voorkomen dat van het voorbereidend werk van de rechercheur te veel verloren zou gaan: deze heeft immers tijdens de begin-fase met de verdachte die relatie opgebouwd waarin de bedoelde waarschuwing zin kan hebben. Handhaving van deze relatie door de rechercheur te laten participeren in het afsluitend gesprek, leek daarom aangewezen. Thans blijkt er in deze een goed lopend samenspel te zijn ontstaan. In bepaalde gevallen acht men het mogelijk om het afsluitend gesprek aan de betreffende rechercheurs toe te vertrouwen, uiteraard na overleg met de hulp-officier.

d. Doorgaan op de ingeslagen weg (?)

Men is van mening dat het werken met de verkorte afhandelingsprocedure in feite een verzwaring van de taak van de politie betekent.

Voor de hulp-officier, omdat hij tijd moet vrijmaken voor en inhoud moet geven aan het afsluitend gesprek.

Voor de rechercheur, omdat hij nu niet de verdachte alleen ter plaatse kan horen - zoals voorheen in bepaalde zeer eenvoudige zaken gebeurde - maar hem steeds ook mee moet nemen naar het politiebureau teneinde hem te kunnen voorgeleiden aan de hulp-officier.

Er is dus een zeker tijdsverlies aan de zijde van de politie, maar die vindt zelf dat de psychologische winst voor de verdachten daar ruimschoots tegen op weegt.

Op basis van bovenstaande mag geconcludeerd worden, dat men van politiezijde, ondanks bepaalde wensen m.b.t. de verkorte afhandelings-procedure, niet terug wil naar de oude gang van zaken, maar door wil gaan op de ingeslagen weg.

DEEL B

IV

Beschrijving van de zaken die in de experimentale periode door het O.M. zelf werden afgedaan

Het experiment had betrekking op een bepaalde geselecteerde groep van personen. De eerste vraag die vervolgens opkomt is: wie bleven er buiten het experiment, m.a.w. hoe staat het met de zaken van hen wier winkeldiefstal te zwaar bevonden werd voor afdoening door de politie? Daarop komt de vraag aan bod: hoe werden deze zwaardere zaken door het O.M. afgedaan? Het antwoord op deze vraag is van belang i.v.m. het voorstel van politie-zijde tot verruiming van de selectiecriteria. Dit zou wellicht mogelijk zijn indien het O.M. in de meeste gevallen alsnog tot een sepôt zou besluiten.

Aan de hand van een analyse van de betreffende strafdossiers zal in het navolgende gepoogd worden een antwoord op de genoemde vragen te geven. De beschrijving zal voor zover mogelijk en zinvol, dezelfde lijnen volgen als hiervoor bij de experimentele groep. Daar waar vergelijkingen tussen beide groepen verdachten worden getrokken, wordt soms korthedshalve gesproken van "politie-zaken"/"politie-groep" tegenover "O.M.-zaken"/"O.M.-groep".

a. Aantal en geslacht van de verdachten

Gedurende de experimentale periode pleegden in totaal 34 personen winkeldiefstallen die aan het oordeel van het O.M. werden onderworpen. Bij sommige personen heeft zich "serie-vorming" voorgedaan, d.w.z. dat tijdens het verhoor door de politie m.b.t. het delict waarvoor zij in eerste instantie werden aangehouden bleek, dat nog andere diefstallen waren gepleegd. Vandaar dat het aantal delicten groter is dan het aantal personen. Nemen we alleen die diefstallen in ogenschouw die blijkens de dagvaarding door het O.M. tot één zaak zijn gevoegd, dan komt dit aantal op 52.

Het blijkt dan verder, dat 17 vrouwen voor 23 en 17 mannen voor 29 delicten aansprakelijk waren.

b. Soort zaak

Uit tabel 8 blijkt dat ook bij de OM-groep het vooral de zelfbediening-situatie is die crimineel wordt uitgebuit. Bij de mannen valt evenwel

op, het grote aandeel van delicten gepleegd in winkels die vallen in categorie "overige": van een bezwijken voor de verleiding geschapen door een bepaald verkoopsysteem is hierbij dan al lang geen sprake meer; bovendien gaat het juist in deze gevallen vaak om dure artikelen.

Tabel 8. Aantal winkeldiefstallen naar geslacht en soort zaak.

soort zaak	diefstallen door vrouwen	diefstallen door mannen
supermarkt	6	3
warenhuis	10	9
kledingmagazijn	4	7
overige	3	10
	} 16	} 12

c. Aard van het gestolen goed

In tegenstelling tot de politie-groep, bij wie vooral levensmiddelen e.d. in trek waren, ligt bij de O.M.-groep zowel voor mannen als voor vrouwen het accent op kleding e.d., zoals tabel 9 ons laat zien

Tabel 9. Aard van het gestolen goed naar geslacht

gestolen goed	door vrouwen	door mannen
levensmidd., rookart., dranken (waarvan vlees)	8 (5)	3 (3)
kleding, schoeisel, overige textielart.	13	11
huish. art., schoonmaak- en onderhoudsartikelen	1	8
toiletart., snuisterijen	1	3
boeken, platen, speelgoed, hobby-artikelen	3	2
electr. apparaten, foto- en filmapparatuur	-	5

De mannen die kleding stalen deden dat in deze groep ook uit kledingmagazijnen.

d. Waarde van het gestolen goed

Tabel 10 confronteert ons eens temeer met het feit dat mannen gemiddeld duurdere goederen stelen dan vrouwen.

Tabel 10. Waarden van het gestolen goed naar geslacht

Waarde	bij vrouwen	bij mannen
minder dan f 50,-	12	11
van f 50,- tot f 100,-	7	4
van f 100,- tot f 250,-	2	5
van f 250,- tot f 500,-	2	7
meer dan f 500,-	-	2

Hantering van de grens van f 50,- halveert het aantal delicten door vrouwen gepleegd, en laat zien, dat bij de mannen het zwaartepunt ligt bij de groep die voor meer dan f 50,- ontvreemde. Wat de vrouwen betreft leidt dit tot de conclusie dat er aanvullende redenen moeten zijn geweest om hun zaken over te dragen aan het O.M. De punten f. en g. laten ons zien hoe deze vork in zijn steel zat.

e. Redenen waarom deze zaken aan het oordeel van het O.M. werden onderworpen

We zouden hier kunnen spreken van "verzwarende omstandigheden" die leiden tot een negatieve selectie. Ze zijn te definiëren aan de hand van de selectiecriteria voor de experimentele groep* en wel als volgt:

1. recidive, c.q. serievorming: de verdachte werd eerder wegens winkeldiefstal of een ander vermogensdelict geverbaliseerd, dan wel er kwamen tijdens het verhoor door de politie andere onontdekte winkeldiefstallen aan het licht;

* vergelijk bijlage 2, blz. 1

- 2. de daad werd in vereniging gepleegd;
- 3. bij de uitvoering werd van bedreiging of geweld gebruik gemaakt;
- 4. de daad was een onderdeel van een "strooptocht" op de bewuste dag;
- 5. de verdachte ontkende;
- 6. het gestolene had een waarde van meer dan f 50,-

Over het aantal verzwarende omstandigheden per persoon licht tabel 11 ons in.

f. Aantal verzwarende omstandigheden

Aan de hand van tabel 11 kan worden geconcludeerd, dat bij de mannen er in meerderheid sprake is van 3 of 4 verzwarende omstandigheden per persoon, bij de vrouwen is dat meestal niet meer dan 2.

Tabel 11. Aantal verzwarende omstandigheden naar geslacht

aantal verzwarende omstandigheden	vrouwen	mannen
0	-	1
1	9	1
2	5	4
3	2	8
4	1	3

Opmerkelijk is, dat de zaak van 1 man, hoewel er bij hem geen sprake was van verzwarende omstandigheden, toch aan het O.M. is overgedragen. Ook vond t.a.v. hem huiszoeking (met negatief resultaat) en een (korte) in verzekeringstelling plaats. Het enige dat opvalt is, dat het hier een kleurling betreft, afkomstig van Aruba. Een verklaring voor de behandeling die hem ten deel viel kan gezocht worden in het feit, dat juist in die tijd enkele kleurlingen verschillende zware winkeldiefstallen pleegden, die zelfs tot het toepassen van preventieve hechtenis hebben geleid.

g. Aard van de verzwarende omstandigheden

Naast de (hoge) waarde van het gestolen goed blijkt dat vooral recidive en/of het plegen in vereniging aanleiding is geweest tot inschakeling van het O.M. Volgens tabel 12 geldt dit zowel voor mannen als voor vrouwen.

Tabel 12. Aard van de verzwarende omstandigheden naar geslacht

Aard	vrouwen	mannen
waarde	6	12
recidive	9	15
in vereniging	8	11
geweld of bedreiging	-	-
"strooptocht"	3	4
ontkenning	3	3

In tegenstelling tot hetgeen de geruchten in het Westen des lands doen vermoeden, is er in de Stedenband geen reden voor bevreesdheid over toenemend geweld bij het plegen van winkeldiefstallen. Er was in een enkel geval slechts sprake van enig verzet bij aanhouding.

h. Wijze van afdoening door het O.M.

Hoe het O.M. de zaken heeft beoordeeld die niet voor afhandeling door de politie in aanmerking kwamen, brengt tabel 13 voor ons in beeld.

Tabel 13. Wijze van afdoening naar geslacht

	vrouwen	mannen	totaal
sepôt, onvold. bew.	3	2	5
voeging ad inf.	-	1	1
onvoorw. sepôt	5	1	6
voorw. sepôt	6 } 11	2 } 3	8 } 14
dagvaarding	3	11	14
totaal	17	17	34

De sepôts wagens onvoldoende bewijs betreffen allen ontkenkende verdachten; slechts 1 ontkenkende man is toch gedagvaard.

In het geval van de voeging ad informandum ging het om een man wiens winkeldiefstal gevoegd werd bij een gekwalificeerde diefstal. T.a.v. 2 vrouwen wier delict voorwaardelijk geseponerd werd, vond ondertoezichtstelling van de reclassering plaats.

De aantallen bij de sepôts o.q. dagvaardingen vormen bij de mannen en vrouwen elkaars spiegelbeeld (3 tegen 11); de nadruk op de dagvaardingen bij de mannen vloeit voort uit het feit dat zij de zwaarste delicten pleegden.

In alle gevallen van serievorming vond dagvaarding plaats.

i. Herziening van de selectiecriteria?

Van politiezijde kwam het voorstel om de verkorte procedure in principe uit te breiden tot alle "first offenders". Mr. W.L. de Walle opende de mogelijkheid van verhoging van de aanvankelijke grens van f 50,- tot f 100,-.

In het navolgende zal kort worden geschetst hoe de zaken er t.a.v. de onderzochte O.M.-groep voor zouden komen te staan indien:

1. de grens van het "toelaatbare" wordt gesteld op f 100,- met handhaving van de overige selectiecriteria;
2. alleen het (negatieve) selectie criterium "recidive" wordt gehanteerd.

Ad 1.

In 4 gevallen, betrekking hebbend op 3 mannen was de waarde van het gestolen goed tussen de f 50,- en f 100,- gelegen. T.a.v. evenwel al deze personen was sprake van nog andere verzwarende omstandigheden: steeds ook recidive + in vereniging + "strooptocht".

In 7 gevallen, betrekking hebbend op 6 vrouwen was de waarde van het gestolen goed tussen de f 50,- en f 100,- gelegen. T.a.v. evenwel al deze personen was sprake van nog andere verzwarende omstandigheden:

- 1 x recidive,
- 2 x recidive + in vereniging
- 2 x recidive + "strooptocht"
- 1 x recidive + ontkenning

Conclusie: invoering van de f 100,- grens zou bij de totale groep geen verschuiving geven in de aantallen van de politie-groep en de O.M.-groep. M.a.w. op de verdeling van de werkzaamheden tussen politie en O.M. heeft verlegging van de grens van het "toelaatbare" van f 50,- naar f 100,-, althans bij een constellatie zoals deze in de onderzochte groep werd aangetroffen, geen invloed.

Ad 2.

In 10 gevallen, betrekking hebbend op even zoveel personen, is géén sprake van recidive. Indien deze gevallen door de politie waren afgehandeld, dan zouden de volgende verzwarende omstandigheden aan het oordeel van het O.M. zijn onttrokken:

- bij de vrouwen: 1 x hoge waarde
- 1 x hoge waarde + in vereniging + ontkenning
- 4 x in vereniging
- 1 x in vereniging + ontkenning
- 1 x ontkenning
- bij de mannen: 1 x hoge waarde + ontkenning
- (1 Arubaan)

Het "in vereniging" betrof in al deze gevallen het medeplegen van echtgenoot, vriend of vriendin, en niet een min of meer afgesproken collectieve diefstal zoals in de echt zware gevallen.

Alleen tegen die ene ontkenkende man is door het O.M. vervolging ingesteld. De waarde van het gestolen goed bedroeg in dit geval f 250,-.

Conclusie: hantering van alleen het "first offender"-criterium zou geleid hebben tot een iets groter aandeel van de politie bij de afhandeling van de betrokken zaken, dit extra-aandeel van de politie bestaat uit zaken waarin door het O.M. meestal van dagvaarding wordt afgezien. M.a.w. indien de politie alleen de recidivisten aan het O.M. zou overdragen, dan leidt dit er, althans bij een constellatie zoals deze in de onderzochte groep werd aangetroffen, slechts bij wijze van uitzondering toe dat er een zaak aan de beoordeling van het O.M. wordt onttrokken waarin zij dagvaarding aangewezen acht. Hiermee wil bepaald niet gezegd zijn, dat hetgeen het O.M. doet t.a.v. personen in wier zaak zij niet tot vervolging overgaat, een luxe is die evengoed gemist kan worden.

Of het O.M. op basis van het bovenstaande kan en wil overgaan tot wijziging van de twee aan de orde zijnde selectiecriteria, is een beleidsbeslissing die geheel aan haar is.

V Ter afsluiting

a. Wat eventueel verder nog te onderzoeken ware

Eén groep bleef buiten schot van het experiment: de strafrechtelijke minderjarigen. Zoals hierboven vermeld, voelt de politie er voor om de experimentele afhandelingsprocedure ook over hen uit te strekken (hoofdstuk III, punt b.). Ook hier stuit men op discussie over de selectiecriteria, zij het met een principiëler tintje, gezien de thans bestaande wettelijke bepalingen. Allereerst zou evenwel na te gaan zijn hoe het beeld er uit ziet als, naast de zaken der strafrechtelijke meerderjarigen, ook de jeugdzaken in de beschouwingen zouden worden opgenomen.

Tot slot nog de vraag die slechts op de langere termijn bekeken kan worden: hoe staat het met de specifieke recidivecijfers van de experimentele groep?

Een praktische moeilijkheid die zich bij het bepalen van deze specifieke recidive voordoet, is het feit dat uit de gegevens van het Algemene Documentatieregister ten parkette, niet blijkt of een eerder p.v. terzake van overtreding van art. 310 Sr. een winkeldiefstal betreft. De instantie die in deze uitkomst vermag te brengen is het Centrale Politieregister dat berust bij de Directie Politie van het Ministerie van Justitie.

b. Een theoretische ruggesteun voor het experiment

Eén van de uitgangshypothese van mijn eerder vermeld onderzoek uit 1969 luidt aldus:

'M.b.t. de vraag naar de recidive kan gesteld worden dat, indien enerzijds het bij het vooronderzoek gerezen vermoeden juist blijkt dat na één maal ontdekt te zijn de winkeldieven (-dieveggen) zelden recidiveren terwijl anderzijds sprake zou zijn van een grote diversiteit in het politieke en justitiële beleid, deze geringe recidive niet aan het veronderstelde preventieve effect van één bepaalde vorm van straf en/of maatregel kan worden toegeschreven: belangrijk is dan kennelijk niet wat de politieke en justitiële instanties ondernemen, maar dat zij iets doen'.

De uitkomsten van mijn onderzoek lijken deze stelling te bevestigen. Dat houdt in, dat er van een verder gaan op die weg die met het houden van het experiment is ingeslagen, geen groot recidive-gevaar te duchten valt. Op grond van het citaat waarmee ik dit verslag wil be-sluiten, kan zelfs gesteld worden: in tegendeel.

De tekst is van Mary Owen Cameron^x, een van de "klassieken" op het gebied van onderzoek naar winkeldiefstal. Men mag er uit concluderen met het experiment op een goede weg te zijn.

"The contrast in behavior between the pilferer and the recognized and selfadmitted thief is striking. The experienced thief either already knows what to do or knows precisely where and how to find out. His emotional reactions may involve anger directed at himself or at features in the situation around him, but he is not at a loss for reactions. He follows the prescribed modes of behavior, and knows, either because of prior experience or through the vicarious experiences of acquaintances, what arrest involves by way of obligations and rights. He has some familiarity with bonding practice and either already has or knows how to find a lawyer who will act for him.

Because the adult pilferer does not think of himself, prior to his arrest, as a thief and can conceive of no in-group support for himself in that role, his arrest forces him to reject the role (at least in-sofar as department store shoplifting is concerned). The arrest procedure, even though not followed by prosecution, is in itself sufficient to cause him to redefine his situation. He is, of course, informed that subsequent arrest by any store will be followed by immediate prosecution and probably by a considerable jail sentence. But since this does not act as a deterrent to the self-admitted thief nor could this kind of admonition deter the compulsive neurotic, neither the fear of punishment nor the objective severity of the punishment in itself is the crucial point in relation to the change from criminal to law-abiding behavior. Rather the threat to the person's system of values and prestige relationships is involved. Social scientists who have investigated criminal activities which have subcultural support are unanimous in pointing out the persistence of criminal activity, the high rate of recidivism and the resistance to reform shown by law violators. Pilfering seems to be the other side of the

^xuit: "The booster and the snitch", 1964, p.166.

coin. Not having the support of a criminal subculture, pilferers are very "reformable" individuals. If the findings of this study are substantiated by studies of other offenses in which the offenders are similarly without support of a criminal subculture, there would be a strong argument in favor of keeping pilferers out of jail lest they receive there the kinds of knowledge and emotional support they need to become "successful" commercial thieves. Crime prevention would seem best achieved by helping the law violators retain their self-image of respectability while making it clear to them that a second offense will really mean disgrace."

Almelo, februari 1973.

Aan Heren:

Hoofdcommissaris van Politie te Enschede;

Commissarissen van Politie te Almelo en Hengelo (O).

kenmerk: B.O.16.dW/RA.

onderwerp: afdoening winkeldiefstallen.

Hierbij moge ik Uw aandacht vragen voor het navolgende.

Ongeveer tien jaren geleden is het Almelo'se parket er toe overgegaan om winkeldiefstallen, gepleegd door een bekende first-offender, in beginsel niet meer aan het oordeel van de rechter te onderwerpen.

Een uitzondering vormden de winkeldiefstallen in groepsverband, al dan niet vergezeld van geweld, alsmede omvangrijke - min of meer systematisch gepleegde diefstallen, welke zaken in het algemeen wel ter zitting werden aangebracht.

Wetenschappelijk onderzoek steunt namelijk de stelling, dat onderscheid moet worden gemaakt tussen bovenbedoelde ernstige vormen van dit delikt en de incidentele winkeldiefstal, de gevallen dus, waarin de dader(es) voor de verleidingen, die de moderne verkoopstechnieken noodzakelijkerwijze inhouden, bezwijkt en goederen met meestal een betrekkelijk geringe waarde wegneemt.

Sedert 1963 werd door het Almelo'se parket in alle gevallen van -incidentele-winkeldiefstallen via de reclasseringsraad een voorlichtingsrapport ingewonnen. Deze gedragslijn werd ingegeven door de gedachte, dat meermalen een bepaalde psychische of maatschappelijke problematiek tot dergelijke delikten leidt. In het merendeel van de gevallen werd vervolgens -na een onderhoud ten parkette met de betrokken officier van justitie- de zaak voorwaardelijk geseponneerd, waarbij in voorkomende gevallen de bijzondere voorwaarde werd gesteld, dat betrokkene gedurende de proeftijd contact zou onderhouden met een reclasseringsinstelling c.q. een psychiater.

Kort samengevat is dit beleid, dat zoals U wellicht bekend

is, elders in het land navolging heeft gevonden, gegrond op de volgende overwegingen:

- a. het feit wordt vaak gepleegd door personen (tot nu toe in meerderheid vrouwen) met bepaalde problemen, die overigens geen criminele instelling of achtergrond hebben; de "verleiding" van warenhuis of supermarkt wordt in de spanningssituatie te groot;
- b. gelet op het betrekkelijk geringe belang van het feit, zou een openbare terechtzitting -na de schok van de aanhouding en het politie-onderzoek- een te groot leed betekenen;
- c. de recidive-percentages zijn bij de thans gedurende tien jaren gevolgde wijze van afdoening zeer gunstig.

De gevolgde gedragslijn had één duidelijk nadeel, te weten het meestal vrij grote tijdsverloop tussen het plegen van het delikt en de afdoening van de zaak. Doordat eerst een reclasseringsrapport diende te worden uitgebracht, duurde het tenminste enkele maanden, voordat de verdachte ten parkette kon worden ontboden. Het is duidelijk, dat zulks in bepaalde gevallen ertoe leidde, dat de betrokkene gedurende een onaanvaardbaar lange tijd in een spanningssituatie verkeerde. Bovendien is de laatste tijd gebleken, dat de rapportering inzake winkeldiefstallen een onevenredig groot gedeelte van de tijd en mankracht van de reclassering in beslag dreigt te nemen. Ter illustratie diene, dat van de in totaal 614 in 1971 door de reclassering uitgebrachte reclasseringsrapporten, er 124 betrekking hadden op winkeldiefstallen.

Een en ander is voor het Almelose parket aanleiding geweest, zich in zijn vergadering van 4 november 1972 nader te bezinnen omtrent het inzake de afdoening van winkeldiefstallen te voeren beleid. Dit beraad heeft geleid tot de conclusie, dat het gewenst zou zijn indien in gevallen betreffende bekende first-offenders die goederen met een betrekkelijk geringe waarde (b.v. max f.50,-) hebben gestolen de zaak direkt aansluitend op het verhoor door de politie zou kunnen worden afgedaan. De gedachten gaan in de richting van een -kort- gesprek tussen een politie-officier, in zijn hoedanigheid van hulp-officier van justitie met de verdachte direkt na afsluiting van het onderzoek. In dit gesprek, dat dan zou komen in plaats van het onderhoud ten parkette zoals thans gebruikelijk, zou de betrokken hulp-officier namens de officier van justitie kunnen mededelen, dat, tenzij alsnog zou blijken,

dat in strijd met de opgave van de verdachte, deze toch eerder met de justitie in aanraking is geweest, de betreffende zaak zal worden geseponeerd, doch wél op de gebruikelijke wijze zal worden geregistreerd. Op deze wijze, zou, na de korrektie, die de ontdekking van het feit en het daarop volgende politie-onderzoek zonder twijfel inhouden, de zaak zonder uitstel op een zinvolle en efficiënte wijze kunnen worden afgedaan.

In de vergadering van de Procureur-Generaal te Arnhem en de Hoofdofficieren in het ressort Arnhem d.d. 27 november 1972 is het hierboven geschetste voorstel van het Almelose parket onderwerp van bespreking geweest. Genoemde vergadering heeft mij gemachtigd om dat voorstel nader uit te werken en -bij wijze van proefneming- uit te voeren.

Ik zou het op prijs stellen een en ander in een stafvergadering van Uw korps nader te bespreken en toe te lichten. Het ligt in de bedoeling om, indien U zich met genoemd voorstel kunt verenigen, na een aantal maanden de gevolgde gedragslijn te evalueren. In verband daarmee heb ik mij tot het Wetenschappelijk Voorlichtings- en Documentatiecentrum van het Ministerie van Justitie gewend met het verzoek om advies met betrekking tot de wijze, waarop deze evaluatie zou kunnen plaatsvinden. Drs. W. Scheepmaker van genoemd Centrum, die de mogelijkheden daartoe nader zal onderzoeken, heeft zich op mijn verzoek bereid verklaard om bovenbedoelde bespreking bij te wonen. Tevens zal daarbij aanwezig zijn de substituut-Officier van Justitie Mr. C.J.G. Bleichrodt.

Een tweetal werkstukken van Drs. Scheepmaker moge U hierbij aantreffen.

de hoofdofficier van justitie,

de Walle.

VERLOOP VAN DE AFHANDELINGSPROCEDURE IN GEVAL VAN
EENVOUDIGE WINKELDIEFSTAL

I De gang van zaken vanaf ontdekking tot aan het afsluitende onderhoud met de hulp-officier van justitie

- Ontdekking van de winkeldiefstal en aanhouding van de dader(es) door het winkelpersoneel, gekoppeld aan
- aangifte van de zaak bij en het overgeven van de verdachte aan de politie, die deze vervolgens naar het bureau brengt.
- Verhoor van de verdachte.
- Opmaking van het verkorte p.v.
- Schifting van de verdachten op grond van de ernst van het delict, i.c. selectie van die gevallen die voor sepôt door de hulp-officier van justitie in aanmerking komen.

De selectiecriteria zijn:

1. de verdachte is "first offender", in die zin dat hij of zij niet eerder t.a.v. winkeldiefstal werd geverbaliseerd;
2. de daad is niet in vereniging gepleegd; geen geweld of bedreiging;
3. de daad is geen onderdeel van een "strooptocht" op de bewuste dag;
4. de verdachte is strafrechtelijk meerderjarig;
5. de verdachte heeft bekend;
6. het gestolene heeft geringe waarde (bijv. minder dan f 50,-).

- Voorgeleiding van de verdachte aan de hulp-officier voor een afsluitend onderhoud.

II Het afsluitend onderhoud

Dit onderhoud heeft tweeërlei functie:

- 1° signalering van eventuele problematiek van de verdachte teneinde hem of haar eventueel te kunnen verwijzen naar hulpbiedende instanties;
- 2° berisping/vermaning van de verdachte.

Ad 1°: signalering van de problematiek en de hulpbiedende instanties waarnaar verwezen kan worden

Als oorzaak van, of in ieder geval aanleiding tot winkeldiefstal wordt veelal het bestaan van bepaalde bewuste dan wel onbewuste problemen bij de verdachte gezien. Deze problematiek kan zich op een veelheid van levensgebieden voordoen: op de terreinen van werk en studie, lichamelijke en psychische gezondheid/welbevinden, seksualiteit en huwelijk en gezin, huisvesting en inkomen, etc. Al naar gelang de aard van de gesignaleerde problemen kan verwezen worden naar: huisarts, psychiater of andere specialist, Consultatiebureaux voor Alcoholisme, GG & GD, bureaux voor huwelijks- en gezinsmoeilijkheden, G.A.B., Gemeentelijke Sociale Dienst, maatschappelijkwerkinstanties, reclasseringsverenigingen, e.a.

Vraagpunten blijven: of een verwijzing wordt opgevolgd, of hulpaanvaarding leidt tot probleemoplossing, of er een schakel bestond tussen het gesignaleerde probleem en de gepleegde winkeldiefstal en in direct verband daarmee: of probleemoplossing de recidivekansen vermindert.

Ad 2°: de berisping

Het vermanende slotwoord dient, uitgaande van een bepaald - door de Hoofdofficier van Justitie op te stellen schema, afgestemd te worden op de persoon van de verdachte, de omstandigheden waaronder het delict plaatsvond, en de problematiek die daarin tot uiting komt of die tijdens dit onderhoud aan de orde wordt gesteld.

III Signalering van de eventuele problematiek van de verdachte

Hiertoe dienen de vragen aan de verdachte op de bijgaande "Aanvullende informatielijst etc." en hetgeen door de verdachte mogelijk aan de orde is gesteld in zijn of haar verklaring van het delict, zoals deze voorkomt op het verkorte p.v.-formulier. Verder wordt een beroep gedaan op het persoonlijk inzicht en ervaring van de behandelende hulp-officier. Dit inzicht krijgt vooral zijn volle kans en gewicht bij vraag 3 uit deel A van de bedoelde informatielijst: "Heeft U in het algemeen gesproken momenteel problemen waar U erg mee inzit?" Met behulp van deze vraag kunnen alle nog niet genoemde problemen gesignaleerd worden. Dit dient evenwel te geschieden zonder dat daarbij gesuggereerd wordt: het gevaar bestaat nl. dat de verdachte het idee krijgt dat zijn of haar zaak er beter voor komt te staan als hij of zij maar met veel moeilijkheden op de proppen komt. Verder: iedereen heeft wel eens problemen, het moet hier gaan om reële, ernstige zaken, die bovendien "iets" met het gepleegde delict uitstaande zouden kunnen hebben. Deel B van de informatielijst is bedoeld om daarop aan te geven welke problemen gesignaleerd werden en naar welke hulpverlenende instanties door de hulp-officier werd verwezen.

februari 1973

drs. W. Scheepmaker

AANVULLENDE INFORMATIELIJST BEHORENDE BIJ HET VERKORTE P.V. IN GEVAL
VAN EENVOUDIGE WINKELDIEFSTAL

A. Vragen aan de verdachte Personalia:

1	Hebt uzelf een verklaring hoe u tot dit feit bent gekomen?	ja neen
2	Heeft u of heeft uw gezin financiële problemen?	ja neen
3	<p>a) Heeft u in het algemeen gesproken momenteel problemen waar u erg mee inzit; zo ja: welke ?</p> <p>(Instructie: de hier genoemde problemen zo mogelijk noteren op de lijst in deel B van dit formulier, evenals die welke bij de voorgaande vragen of in de verklaring van de verdachte naar voren kwamen)</p>	
	b) Staat u momenteel i.v.m. één of ander probleem in contact met bepaalde hulpverlenende instanties ?	ja neen
	c) Zo ja: welke zijn de hulpverlenende instanties ?	
	d) Bent u momenteel onder behandeling van een huisarts of specialist ?	ja, huisarts ja, psychiater ja, andere specialist neen

B. Vragen aan de hulp-officier

1 Heeft u de indruk, dat bij deze verdachte problemen bestaan en is er aanleiding geweest de verdachte naar een hulpverlenende instantie te verwijzen ?

(Instructie: problemen en instanties in onderstaande lijst aanstrepen)

Problemen (bv):

Instanties waarnaar verwezen:

problemen op het werk
 studieproblemen
 problemen met lich.gezondheid
 problemen met psych.gezondheid
 sexuele problemen
 huwelijksproblemen
 problemen in het gezin
 huisvestingsproblemen
 financiële problemen
 andere problemen:
 (noemen)

huisarts
 psychiater
 andere specialist
 GG & GD
 Cons.bur.v. Alcoholisme
 bureau voor huwelijks- en gezins-
 problemen
 G.A.B.
 Gem. Sociale Dienst
 reclasseringsvereniging
 andere instanties:
 (noemen)

2 Wat is uw algemene indruk van deze verdachte, hoe was de reactie van de verdachte op het onderhoud ?

3 duur van het onderhoud:

4 naam van de hulp-officier:

"WAT NU?"

U bent in aanraking gekomen met de politie.

U vraagt zich wellicht af:

"Hoe heb ik dit toch kunnen doen?"

"Hoe is het mogelijk dat mij zoiets is overkomen?"

Mogelijk ook dat u meent dat bepaalde problemen (zoals persoonlijke-, huishoudelijke-, financiële of andere) hiermee te maken hebben.

Zou u daarover een gesprek willen hebben dan kunt u zich wenden tot de reclassering.

Zij beschikt over maatschappelijk werkers die u graag te woord staan en zo mogelijk willen helpen.

Deze kunt u bereiken tijdens de dagelijkse kantooruren op de volgende adressen:

WAAR U DE REKLASSERING KUNT VINDEN:

- Consultatieburo voor alcohol en drugs:
Adastraat 30 - Almelo
tel. 05490 - 14503
Enschedesestraat 126 - Hengelo (O.)
tel. 05400 - 15809
Javastraat 125 - Enschede
tel. 05420 - 19761
- Kath. Reklasseringsvereniging:
Steijnstraat 42 - Hengelo (O.)
tel. 05400 - 12907
- Leger des Heils:
Grotestraat 137 - Almelo
tel. 05490 - 14067
- Dr. F.S. Meyersvereniging:
Hofkampstraat 61 - Almelo
tel. 05490 - 11987
- Ned. Genootschap tot Reclassering:
Anninksweg 73a - Hengelo (O.)
tel. 05400 - 23925
- Prot. Chr. Reklasseringsvereniging:
Grotestraat 137 - Almelo
tel. 05490 - 12356